

FRI-ONLINE-1-ERI-08

**ACHIEVEMENTS OF THE HIGH SCHOOL OF MATHEMATICS
"NIKOLA OBRESHKOV" KAZANLAK¹³**

Diana Dimitrova – MSc Student

Department of Natural Sciences and Education,
University of Ruse
Tel.: +359 88 586909
E-mail: pgi.dimitrova@abv.bg

Assoc. Prof. Antoaneta Mihova, PhD

Department of Natural Sciences and Education,
University of Ruse
Phone: +359 082 888 727
E-mail: amihova@uni-ruse.bg

Assoc. Prof. Tsetska Rashkova, PhD

Department of Natural Sciences and Education,
University of Ruse
Phone: +359 082 888 489
E-mail: tsrashkova@uni-ruse.bg

***Abstract:** The report reviews the historical development and the achievements of The High School of Mathematics „Nikola Obreshkov“ in Kazanlak. The school has established traditions as a leading school in the region. A great number of the graduates study, specialize or work at prestigious universities and companies in Bulgaria and abroad. Teachers have won plenty of awards and are known for their schools around the world.*

The report is a recognition for the contribution of the outstanding students and teachers of the high school over the years. All achievements of the high school show, on the one hand, the preparation in mathematics in Bulgarian high schools and, on the other, stimulate the development of mathematical education in our country.

***Keywords:** The High School of Mathematics "Nikola Obreshkov", achievements, national school, Mathematical Olympiads*

ВЪВЕДЕНИЕ

Ранното обучение по математика се радва на широк обществен интерес. Математическите гимназии в България са на първите места като желание за обучение от ученици и родители. Освен сериозната математическа подготовка, която дават на своите възпитаници, тези училища са превърнали в своя мисия и откриването и развиването на млади таланти още от най-ранна възраст. Десетилетия наред българските ученически отбори по математика заемат челните места и печелят медалите на престижни международни състезания.

Открита в град Казанлък, Математическа гимназия „Никола Обрешков“ е една от двете първи математически гимназии в България. Казанлък е предпочетен заради големия брой изтъкнати математици и отличните представяния на учениците при участието им в национални и международни олимпиади. Град с богато историческо минало и места белязани с подвиг и национална гордост. Преплитат се в едно история, памет, традиции,

¹³ Докладът е представен на конференция на Русенския университет на 13 ноември 2020 г. в секция „Образование – изследвания и иновации“ с оригинално заглавие на български език: ПОСТИЖЕНИЯ НА МАТЕМАТИЧЕСКАТА ГИМНАЗИЯ „НИКОЛА ОБРЕШКОВ“ ГРАД КАЗАНЛЪК. Докладът е разработен по проект 2020-ФПНО-03: Изследване на математически и дидактически модели с аналитични и числени методи.

духовна извисеност, таланти. От тогава и до днес стотици са учениците на гимназията - национални шампиони и лауреати на международни състезания и олимпиади, хиляди са завършилите МГ "Никола Обрешков" - Казанлък, които специализират или работят в престижни университети и фирми в България и по целия свят.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Математическа гимназия „Никола Обрешков“ е открита на 29 септември 1970 година, когато със заповед на тогавашния министър на народната просвета се откриват първите в страната две математически гимназии.

За патрон на гимназията е избран акад. проф. д-р Никола Димитров Обрешков, роден на 6 март 1896 г. във Варна в семейството на военнослужещ. Крупен български учен – математик със световна известност и признание, дългогодишен ръководител на катедрата по висша алгебра в Софийския университет и директор на Математическия институт при Българската академия на науките. Ненавършил още 40 години, проф. Н. Обрешков е вече добре познат в чужбина – желан гост в големите научни центрове на математическата мисъл по онова време, активен участник в международни научни конгреси. С течение на годините извоюваният от него научен престиж укрепва, математическите му постижения добиват все по-широка известност и признание. Утвърждава се името му на един от най-добрите специалисти в областите, където са насочени главните му усилия, а многобройните му научни трудове все по-често се цитират.

Никола Обрешков е чел лекции по покана в университетите на Хамбург, Берлин, Женева, Рим, Палермо, Лайпциг, Дрезден и др. Несъмнено е, че тези лекции са допринесли за популяризирането на българската математика – особено през годините, когато са се отделяли твърде скромни средства за развитието на науката в нашата страна и на плещите на българските учени е лежала тежката задача да защищават пред света националната ни чест.

Новосъздадената в Казанлък Математическа гимназия „Никола Обрешков“ стартира с три паралелки и през 1973 г. завършва първия випуск на гимназията.

Училището се премества в друга сграда през есента на 1981 г. През 1984 г. се открива електронно-изчислителен център. В него през 1996 г. са оборудвани два съвременни кабинета за нуждите на обучението по информатика и по английски език.

От учебната 1988/1989 г. в гимназията се въвежда засилено изучаване на английски език. През 1991 г. гимназията приема статут на природо-математическа, поради приемане на паралелки с профил биология, а от 1998 г. – профил информатика.

Обучение

Тази учебна година 2019/2020, математическата гимназия има сформирани 2 паралелки за 5-ти клас и 4 паралелки, кандидатствали след 7 клас.

За първи път ще се изучава и професионалната паралелка „Приложен програмист“. За разлика от другата профилирана паралелка, в която също се изучават софтуерни и хардуерни науки, професионалната паралелка ще може да работи и по време на ученето с реални условия в IT фирми не само в Казанлък, а и в цяла България.

Обявен е следният държавен план-прием за VIII клас:

Една професионална паралелка с интензивно изучаване на английски език

Професия - "приложен програмист", професионално направление "компютърни науки"

Три профилирани паралелки с интензивно изучаване на английски език

1. Профил "Математически", профилиращи предмети - математика и информатика - 1 паралелка (26 ученици);
2. Профил "Софтуерни и хардуерни науки", профилиращи предмети - информатика и информационни технологии - 1 паралелка (26 ученици);
3. Профил "Природни науки", профилиращи предмети - биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда - 1 паралелка (26 ученици);

Постижения

От есента на 1997 г. до 1999 г. в ПМГ „Н. Обрешков“ работи японската специалистка г-ца Ецуко Нода по договор между МОН и Японската агенция за международно сътрудничество JICA. Агенцията съвместно с Община Казанлък оборудват компютърен кабинет с 9 станции, свързани в локална мрежа. В продължение на две години г-ца Нода оказва помощ на учениците и учителите по информатика при поддръжка и използване на съответния софтуер. Провежда часове по СИП – Компютърни технологии. За периода 2000-2002 г. тази дейност изпълнява г-ца Мики Хашимото.

От март 2005 г. по проект I-Клас на МОН е оборудван компютърен кабинет с 10 работни станции, свързани в локална мрежа и интернет.

На 15 септември 2007 г. на тържеството за откриване на учебната година прозвуча химн на училището по текст на Румен Сомов, музика – Георги Гарчов, изпълнение – група „Грамофон“. Записът на диска е реализиран в звукозаписно студио в гр. София.

2008-2009 г. - Стартира проект „Система от състезания по математика в Община Казанлък“ е финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ на стойност 45895,63 лв. Основната му цел е да се създадат условия и възможности за развитие на потенциала на всяко дете в интелектуален и личен план. Реализацията на проекта ще допринесе за подобряване на достъпа до образование и обучение чрез разнообразяване и разширяване на извънкласните дейности и ще стимулира успешните изяви и високи постижения на децата чрез участие в система от състезания по математика на територията на Община Казанлък. Водеща организация по проекта е Община Казанлък с партньори ОУ „Мати България“ и ПМГ „Никола Обрешков“. В рамките на проекта са осъществени четири състезания през 2008 и 2009 година, като първото е Общинското коледно състезание. В тези четири състезания се включат общо около 1750 ученика от всички 32 училища на територията на общината на възраст от 8 до 19 години. За неговото изпълнение е назначен 4-членен екип, като ръководител на екипа е г-н Христо Лесов, дългогодишен преподавател по математика и помощник-директор на ПМГ „Никола Обрешков“

Природоматематическата гимназия (ПМГ) „Никола Обрешков“ – Казанлък подписва Меморандум за сътрудничество с гимназия от японския град Мунаката. Градът на розите вече 20 години развива приятелски връзки с градове от Страната на изгряващото слънце. За първи път обаче се официализират с подпис взаимоотношения между казанлъшко и японско училище. С подписването на меморандума има възможност в природоматематическата гимназия да се изучава японски език като свободно избираем предмет.

През изминалата 2016–2017 учебна година ПМГ „Никола Обрешков“ – Казанлък отново зае първото място в старозагорска област, с най-висок успех и с най-добро представяне в националните кръгове на олимпиадите по различни предмети. „Отличен“ 5,53 беше средният успех на последния випуск зрелостници на ПМГ „Никола Обрешков“, а резултатите от матурите показаха, че дори по български език и литература казанлъшката МГ се равнява на най-елитната в областта езикова гимназия – старозагорския първенец ГПЧЕ „Ромен Ролан“. Резултатите от външното оценяване по математика след 7 клас, пък наредиха казанлъшката МГ на първо място сред всички седмокласници в областта.

През 2019 г. след като излезе класацията на Стоте училища с най-висок резултат по матурата по Български език и литература. Общо 4 училища от Старозагорска област бяха включени в класацията, като МГ-то беше единствената гимназия от Казанлък, която участва в листата на класацията. Със своите 103 изпитани зрелостници и среден успех от 4.80, МГ-то успя да се нареди на 90-то място сред Стоте училища.

Много от завършилите ПМГ „Н. Обрешков“ – Казанлък учат, специализират или работят в престижни университети и фирми в България, Англия, Германия, Италия, Канада, Китай, Русия, САЩ, Франция, Холандия . Тяхната реализация е в различни области – те са инженери, архитекти, научни работници, лекари, юристи, учители и творци в други области на науката и изкуството.

Изявени ученици и възпитаници:

Христо Лесев, 2004 г. дванайсетокласник от ПМГ “Никола Обрешков” е фаворитът на четвъртото издание на “Ученически институт по информатика”, с което се цели откриването на талантиливи ученици в областта на математиката и информатиката, чрез тяхни собствени разработки. Организатори на проявата, чийто домакин тази година е Пловдив, са Съюзът на математиците, Фондация “Еврика”, Международна фондация “Св. Св. Кирил и Методий” и Институтът по информатика и математика към БАН. Сред още 25 участници в групата Христо бе избран от комисията за разработка на реферата си “Компютърен модел на виртуален свят” – комбинация от елементи на физиката, математиката и информатиката.

Проф. Теньо Попминчев - Възпитаник на ПМГ „Никола Обрешков“, Българският физик, работещ в Калифорнийския университет в Сан Диего, започва научен проект в Института по фотоника към Техническия университет във Виена спонсориран от най-престижната научна програма в Брюксел, и след като през последните няколко години получи признанието на научните, индустриални и военно изследователски среди в САЩ и света. Името му е гордост за всеки престижен университет в света, в който чете лекции и за всеки студент по физика или математика, одобрен за участие в негови проекти. през 2011 година в Изследователския институт JILA -Колорадо докторската му дисертация е избрана сред 4-те най- добри в света на физиката.

Работи по усъвършенстването на революционното за наше време изобретение, превърнала го в един от десетте най-обещаващи млади учени в света, в класация на авторитетното научнопопулярно списание Science News през 2012 година, заради изобретения от екип под негово ръководство настолен рентгенов лазер. Откритието бързо добива популярност и като „новите очи на науката“. За научното си откритие и принос за развитието на науката и технологиите и за издигане имиджа на България в световен мащаб, през май 2016 година получи и високо държавно отличие- Почетният знак на Президента на България Росен Плевнелиев.

Д-р Свилен Кънев - Възпитаник на ПМГ „Никола Обрешков“, носител на награда "Джон Атанасов" за 2019 г. Той е старши софтуерен инженер в Google, където работи над новото поколение на най-мощните компютърни системи в света. Той има бакалавърска, магистърска и докторска степен по компютърни науки от университета „Харвард“, САЩ. Основният му научен интерес и принос е в областта на компютърните архитектури – на границата между хардуер и софтуер. Автор е на десетки публикации, цитирани над 500 пъти в най-престижните издания и доклади от конференции в областта. Темите им варират – надеждност на процесори при наличието на различен тип вариации, хардуерна поддръжка за автоматично открити паралелни изчисления, хардуерна поддръжка за заделяне на памет, оптимизация на мощни компютърни системи и други. Статиите му са избирани три пъти от IEEE Micro и ACM измежду най-влиятелните в областта на компютърните архитектури за съответните си календарни години.

"Започнах като физик. Минах през школата на Теодосий Теодосиев - големият казанлъшки учител. Бях в Казанлъшката математическа гимназия. Конкуренцията обикновено мотивира. Мечтата ми основно е да правя интересни неща, интересна наука и така нататък. Признанията, са естествено невероятно ценни, но целта винаги е била интересна наука". – споделя Свилен Кънев

Сред отличниците, завършили казанлъшката Математическа гимназия са и Мениджърските екипи на големите компании в града "М+С Хидравлик" АД и на „Арсенал-2000“ АД.

Изявени учители

Христо Лесов - Дългогодишен заместник директор на казанлъшката математическа гимназия. Един от най-изтъкнатите математици в региона и в страната. Лесов бе изцяло

отдаден на обучението на хиляди ученици. „Математиката е най-универсалната наука“, обичаше да казва той.

Член на Изпълнителния съвет на НУС и председател на Общинския координационен съвет на НУС – Казанлък. Достоен учител, общественик, творец и синдикален лидер с висока компетентност, обърнат към проблемите на колегите ведно с техните радости и затруднения.

На специална церемония на 17 февруари 2020 г. в Музея на Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) бяха връчвани награди „За цялостен принос в развитието на синдикалното движение в България“ на името на първия президент на КНСБ – проф. Кръстьо Петков. Специалната награда – плакет, с която бе отличен Христо Лесов посмъртно, прие Искра Арабаджиева – член на Изпълнителния съвет на НУС.

Христо Лесов е автор на много учебници и сборници по математика, основател на редица регионални и национални математически състезания.

Теодосий Събев Теодосиев наричан „златния“ „учител на България, е преподавател по приложна математика и физика.

Тео, както е известен сред приятелите и учениците е с над 40-годишен педагогически стаж в МГ „Никола Обрешков“ – Казанлък. Там той дава началото на специализирано обучение по приложна математика и физика, развива своята Методика за формиране на силов интелект, създава безплатна школа за ученици и учители, популярна като „Школата на Тео“, в която поддържа и развива теоретична и практическа база за обучение.

За дългогодишния си труд, заслугите и постиженията си Тео е удостоен с редица награди и отличия, сред които орден „Св. Св. Кирил и Методий“ – I степен и II степен, за заслуги в областта на културата, изкуството, образованието и науката; награди „Св. Неофит Рилски“ – три пъти; почетен диплом от Българския парламент; почетен гражданин на гр.Казанлък, за изключителни заслуги в сферата на образованието и възпитанието.

Теодосий Теодосиев също така развива активна обществена дейност, рецензент е на сборници и учебници по физика и автор на стотици статии.

Теодосий Теодосиев получи специалната награда на БАИТ за 2014г. Наградата се дава за принос в развитието на информационните технологии и беше връчена от патрона на събитието президента Росен Плевнелиев. Заедно с това беше отличен и за Мъж на годината за 2014г.

Теодосиев е ръководител на Националната школа по физика и приложна математика. Негови възпитаници носят на България десетки отличия от международни олимпиади по физика. А в школата му се готвят ученици от Великобритания, Швейцария и други европейски държави.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложението показва постижения на Природоматематическата гимназия (ПМГ) „Никола Обрешков“ като важен център на средното образование в град Казанлък.

За постигнатото безспорно имат заслуга преди всичко самите ученици – тяхната любов към математиката, всеотдайност, упоритост и трудолюбие. Но израстването им като състезатели се дължи и на техните учители – в училище, в школи, кръжоци и пр. Свой дял имат също и авторите на математическа литература с техните книги, сборници, статии или отделни задачи.

Възпитаниците на Природоматематическата гимназия „Никола Обрешков“ имат основание за гордост, че са живяли и се учили на място, където се преплитат в едно история, памет, традиции, духовна извисеност, таланти.

Представянето на българския отбор в международните олимпиади и състезания по математика, а също и реализацията на възпитаниците показва от една страна подготовката по математика в нашите средни училища и от друга – стимулира развитието на математическото образование у нас.

Популяризирането на тези дейности може да бъде полезно за учители и ученици, да стимулират и мотивират, да бъдат за пример и вдъхновение.

REFERENCES

URL:

https://pmgkk.com/page_2/history.html

http://mmib.math.bas.bg/?page_id=268

https://www.youtube.com/watch?v=uITe_u6WXWE

<https://www.bulgariatravel.org/bg/object/42/Kazanlyk#map=6/42.750/25.380>

<https://www.kazanlak.com/news-24346.html>

<https://www.kazanlak.com/news-24324.html>

<http://olympicbg.org/news/teodosiy-teodosiev-otlichen-sas-spetsialnata-nagrada-na-bait-za-2014g>

<https://www.dnes.bg/obshtestvo/2019/10/07/d-r-svilen-kynev-e-nositel-na-nagrada-djon-atanasov-za-2019-g.425370>

<https://m.president.bg/bg/cat38/1251/svilen-kunev-2019.html>